

Міхейченко М.А.

*кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ СКЛАДОВІ ПОЛІТИКИ ЗБЛИЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 2014-2020 РР.

Дослідження інформаційних та комунікаційних складових політики зближення Європейського Союзу 2014-2020 рр., викликане зростанням інтересу до особливостей реалізації єдиної комунікаційної стратегії ЄС. Центральне місце в цьому аспекті належить співробітництву держав-членів ЄС у галузі інформації та комунікації, підвищенню рівня громадської підтримки ініціатив ЄС.

Україна, послідовно реалізуючи кроки з європейської інтеграції, також зацікавлена у пошуку ефективних механізмів розбудови та реалізації єдиної комунікаційної стратегії. Особливої актуальності дана проблематика набуває в контексті збереження територіальної цілісності країни та необхідності інтенсифікації реформ за широкої підтримки громадськості. Отже, актуальність вище наведеної тематики є беззаперечною.

Загалом, різні аспекти інформаційно-комунікаційної політики ЄС досліджували такі вчені як Карпчук Н.П., Тихомирова Є.Б., Макаренко Є.А., Карпас С., Мозіс Н., Майєр Х., Бругеман М [3]. Проте, комплексний розгляд інформаційних та комунікаційних складових політики зближення ЄС 2014-2020 рр. не знайшов належного втілення як в зарубіжній, так і вітчизняній науковій літературі.

Розглядаючи інформаційно-комунікаційні аспекти політики зближення ЄС 2014-2020 рр. бачимо, що саме ці складові формують єдину комунікаційну стратегію ЄС на 2014-2020 рр. Дана стратегія стала результатом інтенсивних консультацій з 28-ма державами-членами, серед її здобутків останніх років можна виділити досягнення високого ступеню прозорості і доступності інформації в країнах ЄС.

Базові інформаційні та комунікаційні складові політики зближення ЄС 2014-2020 рр. були сформовані у березні 2014 року і передбачають:

- наявність єдиної комунікаційної стратегії, розрахованої на сім років (2014-2020 рр.);
- проведення щорічних інформаційних консультацій-івентів за активної підтримки інституцій Європейської Комісії;
- наявність єдиного інтернет-ресурсу, інтернет-сайту для всіх країн членів-

ЄС для висвітлення важливих подій;

- виокремлення чітких кроків, спрямованих на реалізацію комунікаційної та інформаційної складових політики зближення на рівні окремих держав членів-ЄС;

- забезпечення широкої інформаційної підтримки всіх кроків з реалізації політики зближення ЄС на 2014-2020 рр. [6].

Аналізуючи інформаційні та комунікаційні складові політики зближення ЄС 2014-2020 рр., слід констатувати, що ряд елементів були оптимізовані, зокрема були деталізовані обов'язки сторін.

Таким чином, інформаційні та комунікаційні заходи в країнах ЄС здійснюються відповідно до комунікаційної стратегії; всі заходи в рамках політики зближення ЄС максимально висвітлюються широким колом засобів масової інформації, використовуються різні форми комунікації із громадськістю; інформаційна діяльність зорганізована відповідно до чітких та логічних річних програм-дій; обов'язковою є наявність символіки ЄС на відповідних представницьких заходах (наприклад, прапору ЄС), перелік заходів, публікується та оновлюється не менш одного разу на 6 місяців; приклади проектів розміщені на веб-ресурсі, оновлюється інформація про реалізацію програм з політики зближення ЄС, у тому числі основних досягнень [6].

Інформаційно-комунікаційні складові політики зближення ЄС 2014-2020 рр. втілюють у собі важливий механізм досягнення цілей Європейської стратегії 2020 р.

Серед магістральних цілей політики зближення ЄС 2014-2020 рр. можна виділити наступні:

- інформаційна підтримка проектів, спрямованих на покращення інвестиційного клімату в країнах ЄС;

- проведення широкомасштабної роз'яснювальної політики щодо привабливості реалізації проектів, спрямованих на залучення інвестицій всередині ЄС;

- надання грантової підтримки проектам та громадським ініціативам щодо реалізації інноваційних проектів, дієвість яких, спрямована на розвиток усіх 274 регіонів ЄС;

- інформаційно-роз'яснювальна робота щодо видатків ЄС для платників податків в усіх 274 регіонах Європейського Союзу;

- залучення інституцій ЄС до організації та сприяння роботі комунікаційних мереж в регіонах ЄС [6].

Головна мета політики зближення ЄС, спричинена послідовною реалізацією

репрезентованої вище низки завдань, полягає у збереженні єдності Європейського Союзу та підвищенні рівня громадської підтримки ініціатив політичних інститутів ЄС.

Оцінюючи ефективність реалізації політики зближення ЄС 2014-2020 рр., слід констатувати, що дана політика дійсно стала тим фактором, що сприяє подоланню економічної нерівності всередині ЄС та надає впевненості більш бідним країнам членам-ЄС та ініціює вироблення власних ефективних кроків до подолання кризових явищ на національному рівні.

Інвестиції в сучасну інфраструктуру та інноваційну діяльність, більш якісна освіта та професійна підготовка для людей в слабких регіонах відкривають нові ринки і розширюють економічний потенціал всіх країн- учасників. Водночас, політика зближення допомагає підтримувати консенсус на тлі ключових історичних досягнень ЄС.

Вивчення інформаційно-комунікаційних аспектів реалізації політики зближення ЄС видається надзвичайно актуальним і надалі, оскільки дана політика орієнтована на перетворення проблем в можливість. Що насамперед, є найбільш прийнятним для України на тлі економічних та суспільно-політичних трансформацій. Адже, принципи політики зближення ЄС неодноразово удосконалювалися, успіх цієї політики базується на партнерстві в рамках ЄС, плануванні та належному управлінні. У разі використання цих принципів, управління програмами розвитку може здійснюватися децентралізовано. Дана політика ЄС тепер являє собою політику, яка визначає і орієнтується на майбутні можливості, мобілізуючи недостатньо використаний потенціал, а не виплачуючи компенсацію за проблеми минулого.

Один із способів використання досвіду ЄС у сфері політики зближення полягає в спробі виділити з цього досвіду важливі питання або проблеми, які слід було б врахувати при розробці комунікаційної стратегії та управлінні нею. Нижче розглянемо рекомендації щодо вироблення комунікаційної стратегії, що запропоновані Д.Анером, екс-генеральним директором з регіональної політики Європейської Комісії.

По-перше, розбудова комунікаційної стратегії та інформаційної політики вимагає довгострокового стратегічного бачення цілей, яких необхідно досягти. Вони можуть включати розвиток ключових секторів, надання пріоритету менш розвиненим територіям. Програми ЄС характеризуються як секторним, так і географічним підходами. По-друге, повинен існувати об'єктивний, або «неполітичний» метод залучення і розподілу ресурсів [5].

На думку українського дослідника Карпчука Н.П., реалізація комунікаційної політики ЄС також супроводжується певними проблемними аспектами, власне в частині громадської підтримки, зокрема він зазначає: «комунікація має стати повною мірою політикою ЄС на службі громадян. Вона повинна базуватися на справжньому діалозі між людьми та політиками і на жвавих дискусіях між самими громадянами. Усі прошарки суспільства повинні мати право на чесну та повну інформацію про ЄС і бути впевненими, що їх погляди та переживання почуті інституціями ЄС» [3].

Щодо України, то незважаючи на певні досягнення насамперед недержавного сектора, загальний рівень інформованості громадян залишається низьким. Він не є достатнім особливо з огляду на перспективу поглиблення інтеграції з ЄС. Відповідно, виникла потреба у розробленні та обговоренні таких процедур та проектів, що мають на меті подолати труднощі у цій сфері. В цьому контексті досвід ЄС є надзвичайно важливим для України.

Література

1. Карпчук Н.П. ЄС у пошуках комунікаційної стратегії (1957-2004 Р.Р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/19155/1/32-Karpchuk-156-160.pdf>
2. Карпчук Н.П. Роль Європейської Комісії у формуванні комунікаційної політики ЄС [Електронний ресурс]. - Режим доступу - <http://vuzlib.com/content/view/2637/74/>
3. Карпчук Н.П. Генеза комунікаційної політики ЄС [Електронний ресурс]. - Режим доступу esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/.../1/geneza.doc
4. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини [Текст] / Є.А. Макаренко. - К.: Наша культура і наука, 2002. - 452 с.
5. Европейская региональная политика: источник вдохновения для стран, которые не входят в ЕС? [Електронний ресурс]. - Режим доступу - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/international/external_ru.pdf
6. Ensuring the visibility of cohesion policy: information and communication rules 2014-2020 [Electronic resource] - Access regime: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2014/ensuring-the-visibility-of-cohesion-policy-information-and-communication-rules-2014-2020
7. Future of Cohesion policy 2014-2020- Key achievements [Electronic resource] - Access regime: file:///D:/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/cohesion_brochure_march2014_optimised.pdf